

משיבה הגמרא: הפסוק 'בְּאֵהָל מוֹעֵד' מְבַעֵי לִיָּה ללמוד שְׁאִם
 נִפְתַּחְתָּה תִּקְרָה שֶׁל הַיָּהּ לֹא הָיָה מוֹעֵד, משום שצריך שיהא עליו
 שם אהל, וכשנפרץ הגג אינו נקרא אהל.
 שואלת הגמרא: וְאֵיךְ – ולרבי יהודה הרי גם נצרך הפסוק 'באהל
 מוֹעֵד' ללמד שאם נפרצה הגג לא היה מוֹעֵד, ומנין לו שצריך ליתן את
 הדם על כל ארבעת הקרנות. משיבה הגמרא: לומד זאת מתיבת
 'אֲשֶׁר', שמיתרת היא, שנאמר בפסוק (שם) וְזָמַן הָדָם יָתֵן עַל קַרְנֹת
 הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' אֲשֶׁר בְּאֵהָל מוֹעֵד, והיה יכול לכתוב 'אשר לפני
 ה' באהל מוֹעֵד', ומכאן שעל כל ארבעת הקרנות שבאהל מוֹעֵד היה
 נותן.
 שואלת הגמרא: וְאֵיךְ – ורבי שמעון מה דורש מתיבת 'אשר'.
 משיבה הגמרא: תיבת 'אֲשֶׁר' לֹא דְרִישׁ.
 הגמרא מיישבת את הברייתא גם לפי רבי יהודה: אֲפֵי אָמַר, לְרַבִּי
 יְהוּדָה נִמְי אֵי צִמְרִיךְ את הפסוק 'כֵּן יַעֲשֶׂה' ללמד שארבעת המתנות
 מעכבות, דְּסִלְקָא דְעֵתָא אֲמִינָא – שהיה עולה בדעתך לומר, שאף
 שנכללו הארבע מתנות מ'ועשה כאשר עשה', מכל מקום אינן
 מעכבות את הכפרה, מִיַּד דְהָהּ – כמו שמצינו אֲפִימִיבָה – לענין
 סמיכה וְשִׁירֵי הָדָם של פר העלם דבר עצמו, דָּאף עַל גַּב דְּבִתְיָבָן
 בפירוש וְכִפְשִׁילָן במה שנאמר 'ועשה כאשר עשה', בכל זאת לֹא
 מְעַבְבָּא את הכפרה, ואם כן יש לומר שמתן אֲרִבְעָה נִמְי לֹא הִתְעַבְבַּ
 את הכפרה, קָא מְשַׁמְעֵי לָן הפסוק 'כֵּן יַעֲשֶׂה' שבחטאות הפנימיות
 מעכבות הארבע מתנות.
 עוד שנינו בברייתא: 'לְפָר' זֶה פָּר יוֹם הַכִּפּוּרִים. שואלת הגמרא:
 לְמָא הֵילֵכְתָּא – לאיזה דין הוקש פר יום הכיפורים לפר העלם דבר,
 אִי לְעַבְבַּ – אם תאמר שבא ללמדנו שכל המתנות של פר יום
 הכיפורים מעכבות כמו בפר העלם דבר, הלא זה פְּשִׁיטָא, שהרי
 אצל פר יום הכיפורים 'הוֹקֵה' כְּתִיבָה בִּיה, וכל מקום שנכתב 'הוקה'
 הדין הוא שמעכב.
 משיבה הגמרא: אָמַר רַב נְחֶמְיָן בְּרַ יֵצְחָק, לֹא נִצְרְכָא הברייתא
 להקיש פר יום הכיפורים לפר העלם דבר אֲלָא לְפִי רַבִּי יְהוּדָה דְאָמַר
 במסכת יומא (טו), בִּי – שכל מה דְּבִתְיָבָה 'הוֹקֵה' ללמדנו שעבודתה
 מעכבת, אינו אלא אֲדָרְכֵי – לגבי העבודות הַנְעֻשִׂים בְּבִגְדֵי לָבָן
 בְּפָנִים, בתוך קודש הקדשים, כגון הקטורת והזאות שעל הכפורות,
 ובא ללמד שְׁאִם שינה והקדים מְעַשֶׂה לְחִבְרֵי, כגון שהקדים השעיר
 להפר, לֹא עֲשֶׂה וְלֹא בְלוּם והקרבת פסול, אֲבָל דְּבָרִים הַנְעֻשִׂים
 בְּבִגְדֵי לָבָן מִבְּחוּץ לקודש הקדשים, כגון המתנות שעל הפרוכת
 שבהיכל, אם הקדים מְעַשֶׂה לְחִבְרֵי, מַה שְׁעֲשֶׂה עֲשִׂי וְהִקְרִיב כָּשֶׁר,
 אֵימָא – והייתי יכול לומר מִדְּבִסְדִּירָן – כשם שהסדר לֹא מְעַבְבֵי
 בעבודות שבהיכל הנעשים בחוץ, כך ההִזְאוֹת עֲצֻמָּם נִמְי לֹא
 מְעַבְבֵי, ואף אם חיסר מהן כשר, קָא מְשַׁמְעֵי לָן ההיקש של פר יום
 הכיפורים לפר העלם דבר שכל עבודותיה מעכבות.
 הגמרא דוחה את הביאור של רב נחמן בר יצחק ומבארת באופן אחר.
 מקשה הגמרא: מִתְקִיף לָהּ רַב פְּסָא, וְמִי מְצִית אֲמַרְתָּ הֲכִי – וכי
 אפשר לומר כן, שההיקש של פר יום הכיפורים לפר העלם דבר הוא
 לפי רבי יהודה, וכדי ללמד שכל המתנות מעכבות, וְהִתְנַיָּא
 בברייתא, נאמר בפסוק לאחר שנגמרו מתנות הפר והשעיר של יום
 הכיפורים (ויקרא טו ב), 'וְכִלְהָ מִכִּפְּרָת אֵת הַקֹּדֶשׁ וְגו' וְהִקְרִיב אֵת
 הַשְּׂעִיר הַחַיִּי, ופסוק מיותר הוא. שהיה לו לכתוב רק 'וְהִקְרִיב אֵת
 הַשְּׂעִיר הַחַיִּי', אלא שהפסוק בא ללמד, שֶׁאִם בִּיפָר את הכפורות
 המעכבות בשאר מקומות, כגון שבע הזאות שעל הפרוכת וארבע
 מתנות שעל ארבע קרנות המזבח, בִּילָה את כפרת הקרבן, ואף על
 פי שלא שפך את השיריים אל יסוד המזבח החיצון, וְאִם לֹא בִּיפָר
 את כל הכפורות המעכבות בשאר מקומות, לֹא בִּילָה את הכפרה
 והקרבת פסול, דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. אָמַר לִיָּה רַבִּי יְהוּדָה לרבי עקיבא,
 מִפְּנֵי מַה לֹא נִאֲמַר לדרוש את הפסוק כסדר כתיבתו, כִּי, אִם בִּילָה
 – גמר את הכל, אפילו שפיכת השיריים, בִּיפָר והקרבת כשר, וְאִם
 לֹא בִּילָה, שלא גמר את הכל, לֹא בִּיפָר והקרבת פסול, שגם שפיכת
 השיריים מעכבים. הרי שלפי רבי יהודה מתנות פר יום הכיפורים

הגמרא מבארת את הברייתא שהובאה לעיל: אָמַר מַר, ממה
 שנאמר 'ועשה כאשר עשה' אצל פר העלם דבר של ציבור, אִין לִי
 ללמוד שיעכבו את הכפרה אֲלָא לגבי מִתָּן שְׁבַע הזאות שעל
 הפרוכת, שמצינו שְׁמַעְפְּבֹת כָּכָל מְקוּם. מבררת הגמרא: הֵיכָא –
 היכן הם המקומות שמצינו בהם ששבע הזאות מעכבות. משיבה
 הגמרא: אָמַר רַב פְּסָא, בְּפָרָה אַדוּמָה, וּבְנִינְעִים, כאשר בא המצורע
 להטהר מנגעו, שאצל שניהם שבע הזאות מעכבות.
 עוד שנינו בברייתא: מִתָּן אֲרִבְעָה על קרנות מזבח הפנימי, שגם
 הן מעכבות, תִּלְמוּד לומר 'כֵּן יַעֲשֶׂה'. שואלת הגמרא: מָאִי שְׁנָא
 מִתָּן שְׁבַע הזאות שפשוט היה לברייתא שמעכבות משום דְּבִתְיָבָן
 וְכִפְשִׁילָן – שנכתבו בפרשה ושנה עליהם הכתוב 'ועשה כאשר עשה'
 ללמד שמעכב, מִתָּן אֲרִבְעָה נִמְי בְּתִיבָן וְכִפְשִׁילָן, שהרי הפסוק מלמדנו
 לעכב על כל הנוצר בפרשה, וגם על הארבע מתנות, ומדוע נצרך
 פסוק אחר לרבות שהם מעכבות.
 משיבה הגמרא: אָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה, לֹא נִצְרְכָא – לא הוצרך הפסוק
 'כֵּן יַעֲשֶׂה' ללמדנו שארבעת המתנות מעכבות, אֲלָא לְרַבִּי שְׁמַעוֹן
 שסובר שרק שתי מתנות נכתבו בפירוש אצל פר העלם דבר, ושתי
 מתנות האחרות למדים מהיקש לפר כהן המשיח, ומאחר שלא
 נכתבו כל הארבע בפירוש, לכך נצרך לפסוק 'כֵּן יַעֲשֶׂה' לרבות
 שמעכבות.
 ומצינו בברייתא שכך דעת רבי שמעון, בְּרִיתָא, בפרשה שְׁלִמְעֵלָה
 אצל פר כהן המשיח הכתוב אָמַר, וְנָתַן הָהָהּ מִן הָדָם עַל קַרְנֹת
 מִזְבֵּחַ קֹטֶרֶת הַסַּמִּים' וגו' (ויקרא ד ט), והיה יכול הפסוק לכתוב 'קֹטֶרֶת'
 שהוא לשון יחיד והיה משמע רק קרן אחת, וכתב 'קַרְנֹת' לשון
 רבים, שמשמע שְׁתֵּים – שתי קרנות, ובפרשה שְׁלִמְעֵלָה אצל פר
 העלם דבר הוּא אָמַר וְזָמַן הָדָם יָתֵן עַל קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ' וגו' (שם ד יט),
 והיה יכול לכתוב 'קֹטֶרֶת', וכתב 'קַרְנֹת' לשון רבים שמשמע שתי
 קרנות, וכיון שהוקשו פר כהן המשיח ופר העלם דבר זה לזה, למדים
 מנין הקרנות זה מזה, נמצאו אֲרִבְעָה קרנות אצל כל אחד מהם, דְּבָרֵי
 רַבִּי שְׁמַעוֹן, רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֵינוּ צִרְיָךְ היקש כדי ללמוד את
 ארבעת הקרנות, כיון שאצל פר כהן המשיח ופר העלם דבר עצמם
 נכתבו כל הארבע קרנות, שְׁהָרִי הוּא אָמַר אצל פר העלם דבר וְזָמַן
 הָדָם יָתֵן וְגו' בְּאֵהָל מוֹעֵד' (שם), ומיותר הוא, שהרי ממה שכתוב 'על'
 קרנת המזבח אשר לפני ה', יודעים שעל המזבח הפנימי שבאהל
 מוֹעֵד היה נותן את הדם, אלא בא הפסוק ללמד שיתן את הדם עַל
 כָּל הָאָמּוֹר בְּאֵהָל מוֹעֵד, כלומר, על כל הקרנות שבתוך ההיכל.
 שואלת הגמרא: וְלִדְעַת רַבִּי יְהוּדָה, הפסוק 'כֵּן יַעֲשֶׂה' מָאִי עֲבִיד
 לִיָּה – מה הוא לומד הימנו. משיבה הגמרא: מִיָּבַעֵי לִיָּה – פסוק זה
 נצרך לְבִדְתַּנְיָא – ללמוד ממנו את הדין שנינו בברייתא, שכך
 שנינו, לְפִי שְׁלֹא לְמִדְּנוּ לְפָר יוֹם הַכִּפּוּרִים להצריכו סְמִיכָה
 ולשפוך את שִׁירֵי הָדָם אל יסוד המזבח, שלא נתפרשו בו, וּמְנִין
 למדים זאת, תִּלְמוּד לומר 'כֵּן יַעֲשֶׂה' האמור אצל פר העלם דבר
 שמיותר הוא, ובא לרבות פר יום הכיפורים לסמיכה ולשפיכת
 שיריים.
 תמזה הגמרא: וכי האם לְפָר יוֹם הַכִּפּוּרִים לֹא לְמִדְּנוּ כבר שטעון
 סמיכה ושפיכת שיריים, הָא אֲמַרְתָּ לעיל (טו), שְׁלִפְר' הכתוב
 בפרשת העלם דבר, זֶה פִּר יוֹם הַכִּפּוּרִים, ואם כן כבר נתרבה אצלו
 סמיכה ושפיכת שיריים בהיקש זה, ומדוע נצרך עוד לפסוק 'כֵּן
 יַעֲשֶׂה'.
 מתרצת הגמרא: אֵי צִמְרִיךְ הפסוק 'כֵּן יַעֲשֶׂה' משום דְּסִלְקָא דְעֵתָא
 אֲמִינָא – שהיה עולה בדעתך לומר, הֲנִי מִיָּלִי – מה שהוקש פר יום
 הכיפורים לפר העלם דבר, אינו אלא לענין עֲבֹדָה דְמְעַבְבָּא את
 הכְּפָרָה של הקרבן, אֲבָל עֲבֹדָה דְלֹא מְעַבְבָּא כְּפָרָה, כמו סמיכה
 ושפיכת שיריים. אֵימָא לֹא הוֹקֵשׁ פִּר יוֹם הַכִּפּוּרִים לפר העלם דבר,
 קָא מְשַׁמְעֵי לָן הפסוק 'כֵּן יַעֲשֶׂה', שאף לענין סמיכה ושפיכת שיריים
 הוקש פר יום הכיפורים לפר העלם דבר.
 שואלת הגמרא: וְרַבִּי שְׁמַעוֹן שארבעת המתנות נלמדות מ'קרנות/
 הֵאִי – פסוק זה 'בְּאֵהָל מוֹעֵד', מָאִי עֲבִיד לִיָּה – מה לומד ממנו.

המשך ביאור למס' זבחים ליום שני עמ' א

1 שמעכות נלמדים מכאן, ומודע נצרך להקישו לפר העלם דבר.
2 מתרצת הגמרא: אָמַר רַב פֶּפְּאֵה, לֹא נִצְרָקָא דתורה להקיש פר יום
3 הכיפורים לפר העלם דבר אֱלֹא כּוּי לְלַמַּד אֶת הַהִלְכוֹת שֶׁנִּלְמָדִים
4 מֵאֵת דָּם וּבִטְבִילָה' הַבְּתוּבִים אֲצֵל פֶּר כֹּהֵן הַמְּשִׁיחַ, שְׁנוּהִיגִים גַּם
5 אֲצֵל פֶּר יוֹם הַכִּיפּוּרִים, שֶׁאֲצֵל פֶּר כֹּהֵן הַמְּשִׁיחַ כְּתוּב טִי קִי א ד ח וּן טָבֵל

6 חֲבַנְקֵן אֵת אֲצַבְעוֹ בְּדָם וְהִנְהוּ וּג', וְתִיבּוֹת 'אֵת' בְּדָם' וְטָבֵל' נִכְתְּבוּ
7 לְלַמַּד שְׁלֹשׁ הַלְכוֹת שֶׁחֻבְּאוּ לְהִלֵּךְ בְּגִמְרָא.
8 הַגְּמָרָא מְבַאֵרֵת דֵּהִלְכוֹת שְׁחֹרְשִׁים מֵאֵת בְּדָם וְטְבִילָה: מַה שֶּׁנֶּאֱמַר
9 בַּפְּסוּק 'אֵת', אָמַר רַב אֲחָא בְּרִי יַעֲקֹב, לֹא נִצְרָקָא תִיבַת 'אֵת' אֲלֵא
10 כּוּי לְחַבְּשֵׁי

54 **מַעֲשֵׂה לְמַעֲשֵׂה** – שישוּו הַלְכוֹת עֲבוּדוֹתֵיהֶן זֶה לָזֶה, כְּלוּמַר, שֶׁבְּעֲבוּדוֹת הַצְּרִיכִים לְשִׁנְיָהֶם, כְּגוֹן הַזֹּאוֹת שֶׁבְּהִיכֵל וּמִתְנוֹת שֶׁעַל
 55 הַמִּזְבֵּחַ, יִהְיוּ הַלְכוֹת עֲבוּדוֹתֵיהֶן שׁוּיִם, וְאִם בְּהִלְכוֹת שֶׁנִּתְּרָבוּ בֵּאתְּ בְּדָם
 56 וְטִבִּילָהּ, וּמֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לְלַמְדוֹ בְּקֵל וְחוֹמֵר לֹא נִצְרַךְ הַכְּתוּב לְהִקְשִׁיָּם.
 57 מִמְּשִׁיבָה הַבְּרִייתָא: **אַלְא**, מֵאַחַר שֶׁלֹּא נִצְרַךְ הַהִיקֵשׁ לְלַמַּד עַל פֶּרִי יוֹם
 58 הַכִּיפּוּרִים, מָה תִּלְמֹד לְזִמְרַן הַפֶּסֶק **וְעֵשָׂה לְפָר**, מְשִׁיבָה הַבְּרִייתָא:
 59 פֶּסוּק זֶה בֹּא לְלַמַּד עַל פֶּר הָעֵלֶם דְּבָר שֶׁל צִבּוֹר, וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר
 60 בְּהַמְשִׁיךְ הַפֶּסֶק **בְּאִשֶׁר עֵשָׂה לְפָר**, פֶּסוּק זֶה בֹּא לְלַמַּד עַל פֶּר בְּהֵן
 61 הַמְּשִׁיחִי, לְהִקְשִׁיּוֹ לְפָר הָעֵלֶם דְּבַר שֶׁל צִבּוֹר, לְלַמַּד מִמֶּנּוּ שֶׁאִם חִיסַר
 62 אַחַת מִמִּתְנוּתָיו הַקְּרָבָן פֶּסוּל.
 63 הַגְּמָרָא מְבֹאֵרֵת אֵת הַקֵּל וְחוֹמֵר שֶׁהוּבָא לְעִיל בְּבְרִייתָא: **אָמַר מֶר,**
 64 **וְזֶה בְּמִקּוֹם שֶׁלֹּא הוֹשְׁתָּה קְרָבָן לְקְרָבָן**, שׁוֹאֵלֵת הַגְּמָרָא: **מֵאֵי** –
 65 לְאִיזָה שְׁנֵי קְרַבְנוֹת נִתְּכוּנָה הַבְּרִייתָא שֶׁלֹּא הוֹשְׁתָּה בְּהֵן קְרָבָן
 66 לְקְרָבָן, **אֵילִימָא** – אִם נֹאמַר שֶׁהַכוּוּנָה לְפָר יוֹם הַכִּיפּוּרִים, וְשִׁעִיר
 67 יוֹם הַכִּיפּוּרִים, וְכךָ הוּא הַקֵּל וְחוֹמֵר, מָה מְצִינּוּ בְּפֶר וְשִׁעִיר שֶׁל יוֹם
 68 הַכִּיפּוּרִים, שֶׁאֵף עַל פִּי שְׁאִינָן שׁוּיִם בְּקְרַבְנוֹתֵיהֶן, שׁוּה פֶר, וְזֶה שִׁעִיר,
 69 בְּכֹל זֹאת שׁוּיִם בְּהִלְכוֹת עֲבוּדוֹתֵיהֶן, אִם כֵּן, בְּמִקּוֹם שֶׁהַקְּרַבְנוֹת שׁוּיִם,
 70 כְּגוֹן פֶּר כְּהֵן הַמְּשִׁיחַ וְפֶר יוֹם הַכִּיפּוּרִים, שֶׁשְׁנֵיהֶם מִיָּן אֶחָד וְפֶרִים),
 71 וְדֹאֵי שִׁישׁוּו הַלְכוֹת עֲבוּדוֹתֵיהֶן זֶה לָזֶה, וְלֹא נִצְרַךְ לְהִיקֵשׁ.
 72 דּוּחָה הַגְּמָרָא: **אֵיפָא לְמִיפְרָךְ** – יֵשׁ לְפִרוּךְ קֵל וְחוֹמֵר זֶה, וְלֹהֲשִׁיב מָה
 73 לְהֵרָךְ – שְׂמָה שֶׁמְצִינּוּ בְּפֶר וְשִׁעִיר שֶׁל יוֹם הַכִּיפּוּרִים שְׁשׁוּיִם בְּהִלְכוֹת
 74 עֲבוּדוֹתֵיהֶן, דִּין הוּא שִׁיחָא כֵךָ, **שֶׁבֶן נִכְנַס דְּמָם לְפָנָי וְלְפָנָי** –
 75 בְּקוֹדֵשׁ הַקְּדָשִׁים, וּמֵאַחַר שְׁאִין חִילוּק בִּינֵיהֶם בּוּזָה, דִּין הוּא שִׁישׁוּו גַם
 76 בְּהִלְכוֹת עֲבוּדוֹתֵיהֶן, אֲבָל פֶּר יוֹם הַכִּיפּוּרִים וְפֶר כְּהֵן הַמְּשִׁיחַ, מֵאַחַר
 77 שְׁאִינָן שׁוּיִם בְּמִקּוֹם זְרִיקַת דָּמָן, שֶׁרַק בְּפֶר יוֹם הַכִּיפּוּרִים נִכְנַס דָּמוֹ
 78 לְקוֹדֵשׁ הַקְּדָשִׁים, יִתְּכֵן שְׂגַם בְּשֶׂאֵר הַלְכוֹת עֲבוּדוֹתֵיהֶן אֵינָם שׁוּיִם זֶה
 79 לָזֶה, וּמִשּׁוּם כֵךָ אֵי אִפְשֵׁר לְלַמַּד פֶּר יוֹם הַכִּיפּוּרִים מִפֶּר הָעֵלֶם דְּבַר
 80 שֶׁל צִבּוֹר בְּקֵל וְחוֹמֵר.
 81 מִבֹּאֵרֵת הַגְּמָרָא: **אַלְא**, כּוּוֹנַת הַבְּרִייתָא 'שֶׁלֹּא הוֹשְׁתָּה קְרָבָן לְקְרָבָן',
 82 הוּא לְפָר הָעֵלֶם דְּבָר שֶׁל צִבּוֹר, וְשִׁעִיר עֲבוּדַת פּוֹכְבִּים, וְכךָ הוּא
 83 הַקֵּל וְחוֹמֵר, מָה מְצִינּוּ בְּפֶר הָעֵלֶם דְּבַר וְשִׁעִיר עֲבוּדַת כּוֹכְבִּים, שֶׁאֵף
 84 עַל פִּי שְׁאִינָן שׁוּיִם בְּקְרַבְנוֹתֵיהֶן, שׁוּה פֶר, וְזֶה שִׁעִיר, בְּכֹל זֹאת שׁוּיִם
 85 בְּהִלְכוֹת עֲבוּדוֹתֵיהֶם, אִם כֵּן, בְּמִקּוֹם שֶׁהַקְּרַבְנוֹת שׁוּיִם, כְּגוֹן פֶּר יוֹם
 86 הַכִּיפּוּרִים וְפֶר כְּהֵן הַמְּשִׁיחַ, שֶׁשְׁנֵיהֶם מִיָּן אֶחָד וְפֶרִים), אֵינּוּ דִין שִׁישׁוּו
 87 הַלְכוֹת עֲבוּדוֹתֵיהֶם, וְאֵין נִצְרַךְ לְכַךְ הִיקֵשׁ.
 88 דּוּחָה הַגְּמָרָא: אֵף קֵל וְחוֹמֵר זֶה **אֵיפָא לְמִיפְרָךְ**, שִׁישׁ לּוֹמֵר, מָה לְהֵרָךְ
 89 – שְׂמָה שֶׁמְצִינּוּ בְּפֶר הָעֵלֶם דְּבַר שֶׁל צִבּוֹר וְשִׁעִיר עֲבוּדַת כּוֹכְבִּים
 90 שְׁשׁוּיִם בְּהִלְכוֹת עֲבוּדוֹתֵיהֶן, דִּין הוּא שִׁיחָא כֵךָ, **שֶׁבֶן שִׁיחָא מְכַפְּרִין**
 91 **עַל עֲבִירַת מִצְוָה יְדוּעָה**, כְּלוּמַר עַל עֲבִירָה שִׁישׁ לוֹ יִדְעֵה עַל כֵךָ
 92 שְׁחָטָא בָּהּ, וּמֵאַחַר שְׁאִין חִילוּק בִּינֵיהֶם בּוּזָה, דִּין הוּא שִׁישׁוּו גַם
 93 בְּהִלְכוֹת עֲבוּדוֹתֵיהֶם, אֲבָל פֶּר יוֹם הַכִּיפּוּרִים וְפֶר כְּהֵן הַמְּשִׁיחַ, מֵאַחַר
 94 שְׁאִינָן שׁוּיִם בְּכַפְּרָתָן, שֶׁפֶר כְּהֵן הַמְּשִׁיחַ מְכַפֵּר עַל עֲבִירָה שְׁנוּדַע לוֹ
 95 שְׁחָטָא בָּהּ, וְפֶר יוֹם הַכִּיפּוּרִים בֹּא עַל עֲבִירָה שֶׁלֹּא נוֹדַע לוֹ שְׁחָטָא בָּהּ,
 96 יִתְּכֵן שְׂגַם בְּשֶׂאֵר הַלְכוֹת עֲבוּדוֹתֵיהֶם אֵינָם שׁוּיִם זֶה לָזֶה.
 97 מִבֹּאֵרֵת הַגְּמָרָא: **אַלְא** כִּשֶׁהַבְּרִייתָא אֹמַרֵת 'שֶׁלֹּא הוֹשְׁתָּה קְרָבָן
 98 לְקְרָבָן', כּוּוֹנַתָּה לְפָר הָעֵלֶם דְּבָר שֶׁל צִבּוֹר וְשִׁעִיר שֶׁל יוֹם הַכִּיפּוּרִים,
 99 וְהַכֵּי קָאָמַר לְלַמַּד אֵת הַקֵּל וְחוֹמֵר, וְזֶה מְצִינּוּ בְּמִקּוֹם שֶׁלֹּא הוֹשְׁתָּה
 100 קְרָבָן לְקְרָבָן, בְּפֶר הָעֵלֶם דְּבַר שֶׁל צִבּוֹר וְשִׁעִיר שֶׁל יוֹם הַכִּיפּוּרִים,
 101 דְּהֵאֵי פֶר, וְהֵאֵי שְׁעִיר, בְּכֹל זֹאת מְצִינּוּ הַשְׁוִישׁוּ מְעֵשִׂים לְמַעֲשִׂים –
 102 שֶׁהִלְכוֹת מַעֲשֵׂה עֲבוּדוֹתֵיהֶם שׁוּיִם זֶה לָזֶה לְמֵאֵי דְּכַתְּבָהּ – לְגַבֵּי
 103 הַדְּבָרִים שֶׁנֶּאֱמָרוּ בָּהֶם, אִם כֵּן, בְּמִקּוֹם שֶׁהוֹשְׁתָּה קְרָבָן לְקְרָבָן, כְּגוֹן
 104 פֶּר יוֹם הַכִּיפּוּרִים וְפֶר כְּהֵן הַמְּשִׁיחַ, שֶׁשְׁנֵיהֶם מִיָּן קְרָבָן אֶחָד, דְּהֵאֵי פֶר,
 105 וְהֵאֵי פֶר, אֵינּוּ דִין – וְכִי אֵין הַדִּין נוֹתֵן

1 **אָמִין** – יִבְלַת **שֶׁבְּאִצְבְּעוֹ**, שֶׁאִם יֵשׁ לְכַחַן יִבְלַת בְּאִצְבְּעוֹ אֵין זֶה חֲצִיצֵה
 2 בֵּין אִצְבְּעוֹ לָדָם, וְלַמְדִים כֵּן מֵאֵת אִצְבְּעוֹ שֶׁמְשַׁמַּע אֵת הַטַּפֵּל
 3 לְאִצְבְּעוֹ, וְאִם אִצְבְּעוֹ עִם יִבְלַת הָרִי הִיא בְּכֹלל 'טַבֵּל הַכֵּחַן אֵת אִצְבְּעוֹ
 4 בְּדָם'.
 5 וּמִמָּה שֶׁנֶּאֱמַר 'וְטַבֵּל הַכֵּחַן אֵת אִצְבְּעוֹ בְּדָם' בְּנִיקוּד 'פֶת' ח' תַּחַת
 6 הַבֵּי'ת', וְלֹא 'בְּדָם' ב'שׁו"א', מְשַׁמַּע בְּדָם שֶׁהִיא כְּבֵר בְּכֵלִי מִתְחִילָה,
 7 לְלַמַּדְךָ שֶׁנִּצְרַךְ שִׁיחָא בְּדָם שֶׁבְּכֵלִי שִׁעִיר מְכִילָה מְעִיקָרָא – מִשַּׁעַת
 8 קְבֵלָה רֵאשׁוּנָה, וְלִמְעַט אִם קָבַל פַּחוֹת מְכִידֵי טִבִּילַת אִצְבְּעוֹ בְּכֵלִי אֶחָד,
 9 וְפַחוֹת מְכִידֵי טִבִּילַת אִצְבְּעוֹ בְּכֵלִי שֵׁנִי, וְעִירְבָן יָחַד, שְׁכִיחַן שֶׁלֹּא הִיא
 10 בְּכֵלִי שִׁעִיר טִבִּילָה מִשַּׁעַת קְבֵלָה רֵאשׁוּנָה, פֶּסוּל.
 11 וּמִמָּה שֶׁנֶּאֱמַר 'וְטַבֵּל הַכֵּחַן אֵת אִצְבְּעוֹ בְּדָם', לְלַמְדִים שֶׁצִּירִיךְ לְטַבֵּל
 12 אִצְבְּעוֹ בְּדָם שֶׁבְּכֵלִי, וְלֹא שִׁיחָא מְסַפֵּג – מִקְנָח אִצְבְּעוֹ בְּדָם שֶׁעַל
 13 דּוּפֵן הַכֵּלִי, שְׁאִין זֶה נִקְרָא טִבִּילָה.
 14 מִבֹּאֵרֵת הַגְּמָרָא: **וְאֵי צִמְרִיךְ לְמַכְתָּב** – הוֹצֵרֵךְ הַפֶּסֶק לְכַתּוּב 'בְּדָם'
 15 אֵף שֶׁכֵּבֵר כַּתֵּב וְטַבֵּל, דְּהֵאֵי כַּתֵּב רְחֵמְנָא רַק 'וְטַבֵּל', הָיָה אִמְיָנָא
 16 אֵף עַל גַּב דְּלִיכָא – שְׁאִין בְּכֵלִי שִׁעִיר מְכִילָה מְעִיקָרָא – מִשַּׁעַת
 17 קְבֵלָה רֵאשׁוּנָה, בְּכֹל זֹאת כִּשֵׁר, לְכַךְ כַּתֵּב רְחֵמְנָא 'בְּדָם', לְלַמַּד
 18 שִׁיחָא בְּכֵלִי שִׁעִיר טִבִּילָה מִשַּׁעַת קְבֵלָה רֵאשׁוּנָה, וְהֵאֵי כַּתֵּב רְחֵמְנָא
 19 רַק 'בְּדָם', הָיָה אִמְיָנָא שֶׁאִפְלוֹ אִם מְסַפֵּג אִצְבְּעוֹ בְּדָם שֶׁבְּדוּפֵן הַכֵּלִי
 20 כִּשֵׁר, לְכַךְ כַּתֵּב רְחֵמְנָא 'וְטַבֵּל', שֶׁצִּירִיךְ לְטַבֵּל אִצְבְּעוֹ בְּדָם, וְלֹא
 21 שִׁיקְנַח בְּדָם שֶׁבְּדוּפֵן הַכֵּלִי.
 22 הַגְּמָרָא מוֹסִיפָה לְדַרוֹשׁ עוֹד אֵת הַפֶּסֶק שֶׁנֶּאֱמַר אִצֵּל פֶּר כְּהֵן הַמְּשִׁיחַ
 23 'וְנָתַן הַכֵּחַן מִן הָדָם עַל קְרַנּוֹת מִזְבֵּחַ קִטְרַת הַסַּמִּים לְפָנָי ה' אִשֶׁר
 24 בָּאֵהֶל מוֹעֵד' וְגו' (ויקרא ד). שׁוֹאֵלֵת הַגְּמָרָא: מָה שֶׁנֶּאֱמַר בְּפֶסֶק 'מְזִבַּח
 25 קְטֹרֶת סַמִּים', לְמָה לִּי – מְדוּעַ הוֹצֵרֵךְ לְכּוֹתְבוֹ, הָרִי מִמָּה שֶׁנֶּאֱמַר
 26 'לְפָנָי ה'' יוֹדְעִים אֲנִי שֶׁהַפֶּסֶק מְדַבֵּר בְּמִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי שֶׁעֲלִיו מְקִטְרִים
 27 אֵת קִטְרוֹת הַסַּמִּים.
 28 מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: הַכְּתוּב בֹּא לְלַמְדֵנוּ בּוּזָה, שֶׁאִם אִירַע פֶּר הָעֵלֶם דְּבַר
 29 שֶׁל צִבּוֹר בְּעוֹד שֶׁלֹּא נִתְּחַנֵּךְ הַמְּזִבַּח בְּקְטֹרֶת הַסַּמִּים, שֶׁהַמִּזְבֵּחַ
 30 הוּא חָדָשׁ וְעִדְדִין לֹא הַקְּטִירוֹ עֲלִיו קִטְרוֹת מְעוּלָם, לֹא הָיָה מִזָּה – אֵינּוּ
 31 כִּשֵׁר לְהוֹת עֲלִיו אֵת הַהוֹאוֹת שֶׁל הַפֶּר.
 32 הַגְּמָרָא מְבִיאָה רֵאשִׁיָּה לְרַב פַּפָּא שֶׁלֹּא הוֹצֵרֵךְ הַפֶּסֶק לְהִיקֵשׁ פֶּר יוֹם
 33 הַכִּיפּוּרִים לְפֶר הָעֵלֶם דְּבַר שֶׁל צִבּוֹר אֲלֵא כְּדִי לְלַמַּד מִמֶּנּוּ אֵת
 34 הַהִלְכוֹת שֶׁנִּתְּרָבוּ מֵאֵת בְּדָם וְטִבִּילָה: **תֵּינִיא בְּנוֹתֵיהֶן דְּרַב פַּפָּא** –
 35 שְׁנֵינוּ בְּבְרִייתָא כְּדַבְּרֵי רַב פַּפָּא, נֹאמַר בְּפֶסֶק אִצֵּל פֶּר הָעֵלֶם דְּבַר שֶׁל
 36 צִבּוֹר (שם ד) 'וְעֵשָׂה לְפָר בְּאִשֶׁר עֵשָׂה לְפָר הַחֲטָאת', וּבִיאֹרוֹ הוּא,
 37 שִׁיעֵשָׂה לְפָר הָעֵלֶם דְּבַר שֶׁל צִבּוֹר כִּשֵׁם שֶׁעֵשָׂה לְפָר הַחֲטָאת שֶׁל
 38 כְּהֵן הַמְּשִׁיחַ הַנֶּאֱמַר בְּפֶרֶשָׁה שֶׁלְמַעֲלָה, וְפֶסוּק זֶה מִיּוֹתֵר, שֶׁהִרִי כֹל
 39 עֲבוּדוֹתֵי שֶׁל פֶּר הָעֵלֶם דְּבַר שֶׁל צִבּוֹר נִתְּפָרוּשׁוּ אִצֵּלוֹ וְאֵין צִירִיךְ
 40 לְלַמַּד אוֹתָם מִפֶּר כְּהֵן הַמְּשִׁיחַ, וּמִבְּרִית הַבְּרִייתָא: מָה תִּלְמֹד לְזִמְרַן
 41 תִּיבַת 'לְפָר'. מְשִׁיבָה הַבְּרִייתָא: לְרַבּוֹת פֶּר יוֹם הַכִּיפּוּרִים לְכַךְ שִׁיחָא
 42 נוֹהֲגִים גַם בּוֹ כֵּל מָה שֶׁאִמְרוּ פְּעֻנִין פֶּר הָעֵלֶם דְּבַר שֶׁל צִבּוֹר, דְּבָרֵי
 43 רַבִּי. וּמִמָּה שֶׁהַבְּרִייתָא אֹמַרָה 'לְכֹל מָה שֶׁאִמְרוּ בְּעֵנִין', מְשַׁמַּע
 44 שֶׁהִיקֵשׁ בֹּא לְלַמַּד עַל כֹּל הַדִּינִים וְאִם הַהִלְכוֹת שֶׁנִּתְּרָבוּ מֵאֵת בְּדָם
 45 וְטִבִּילָה, וְכַדְּבָרֵי רַב פַּפָּא.
 46 מְבִיאָה הַבְּרִייתָא דְּעֵה הַחֹלְקַת: **אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל**, לֹא הוֹצֵרֵךְ
 47 הַכְּתוּב לְהִיקֵשׁ פֶּר יוֹם הַכִּיפּוּרִים לְפֶר הָעֵלֶם דְּבַר כְּדִי לְלַמַּד מִמֶּנּוּ אֵת
 48 הַהִלְכוֹת שֶׁנֶּאֱמָרוּ אִצֵּלוֹ, שֶׁהִרִי יֵשׁ לְלַמַּד זֹאת בְּקֵל וְחוֹמֵר, וְכךָ נִלְמַד,
 49 **וְזֶה בְּמִקּוֹם שֶׁלֹּא הוֹשְׁתָּה קְרָבָן לְקְרָבָן** – שְׁאִין שְׁנֵי הַקְּרַבְנוֹת שׁוּיִם זֶה
 50 לָזֶה, שְׁשֵׁנִי מִיָּנִי בְּהַמּוֹת שׁוֹנוֹת הֵם, בְּכֹל זֹאת מְצִינּוּ הַשְׁוִישׁוֹ הַכְּתוּב
 51 **מְעֵשִׂים לְמַעֲשִׂים** – הַלְכוֹת מַעֲשֵׂה עֲבוּדוֹתֵיהֶן זֶה לָזֶה, אִם כֵּן, בְּמִקּוֹם
 52 שֶׁהוֹשְׁתָּה הַכְּתוּב קְרָבָן לְקְרָבָן, כְּגוֹן פֶּר יוֹם הַכִּיפּוּרִים וְפֶר כְּהֵן הַמְּשִׁיחַ,
 53 שְׁשֵׁנִי הַקְּרַבְנוֹת שׁוּיִם, שֶׁשְׁנֵיהֶם פֶּר, אֵינּוּ דִין – וְכִי אֵין הַדִּין נוֹתֵן שִׁישׁוּוֹ